

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Dato: 31. maj 2011
Dok.: 181430

Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelsen af spørgsmål AI fra Folketingets Retsudvalg tirsdag den 7. juni 2011

Spørgsmål AI

”Ministeren bedes redegøre for regeringens planer om at lade private bygge og drive fængsler, herunder redegøre for, om regeringen mener, at kvaliteten af fængslerne kan opretholdes eller højnes ved at private til en billigere pris driver dem; om regeringen kan se nogle retssikkerhedsproblemer i at lade private overtage fængslerne samt redegøre for, hvor meget regeringen mener man kan spare ved at lade private bygge og drive fængsler.”

1. Regeringen ønsker en offentlig sektor, der kan levere høj kvalitet på den mest omkostningseffektive måde. Og her kan private leverandører være med til at give øget effektivitet og fleksibilitet.

En bevidst brug af konkurrence og offentligt-privat samarbejde kan være med til at sikre, at den offentlige opgaveløsning er or-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ganiseret hensigtsmæssigt, og at det offentlige og private supplerer hinanden med deres respektive kompetencer.

Og jeg synes, at det er en god idé, at opgaver, som i dag varetages af det offentlige, men som fuldt ud bedre kan varetages af det private erhvervsliv, søges overført til private. Det gælder selvfølgelig også på kriminalforsorgens område.

Det er baggrunden for, at jeg har været positiv over for de tanker, der har været om at se på, om private i højere grad kan løfte opgaver på kriminalforsorgens område. Men regeringen har ikke konkrete planer på området, sådan som det forudsættes i spørgsmålet til dette samråd.

2. Hovedopgaven i vores fængsler og arresthuse er både at udøve den kontrol, der er nødvendig for at fuldbyrde straffe, og at motivere den indsatte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse efter endt afsoning. I tilknytning til disse opgaver kan der i nogle tilfælde være behov for magtanvendelse over for de indsatte ved f.eks. undvigelsesforsøg og voldsepisoder.

Selve magtudøvelsen er en offentlig opgave, som naturligvis ikke kan privatiseres. Og når jeg taler om at udvide private aktørers muligheder for at deltage i løsningen af kriminalforsorgens opgaver, trækker jeg en klar grænse. De opgaver, der har karakter af myndighedsopgaver, og som kan kræve magtanvendelse m.v., skal ikke overlades til private.

Muligheden for at udøve magt over for de indsatte i fængsler og

arresthuse skal fastholdes i offentligt regi – både af hensyn til retssikkerheden og for at sikre, at politisk kontrol kan finde sted.

3. Men dermed er det ikke sagt, at alle funktioner i fængsler er naturlige offentlige opgaver. Og jeg synes som sagt, at det er værd at overveje, om der er nogle af de opgaver på kriminalforsorgens område, som ikke vedrører myndighedsudøvelse, der kan overlades og måske mere hensigtsmæssigt kan varetages af private.

Det kunne for eksempel være opgaver i forbindelse med drift og serviceydelser eller behandling, undervisning og beskæftigelse af de indsatte. Her synes jeg, at det er vigtigt, at det hele tiden overvejes, om den offentlige opgaveløsning er organiseret fornuftigt, og om der er opgaver, som mere hensigtsmæssigt kan løses af private.

Vurderingen af potentialet ved udlicitering vil naturligvis skulle tage højde for, at kriminalforsorgen har en beskæftigelsespligt over for de indsatte, og at de indsatte i institutionerne derfor under ledelse af personalet i størst mulig udstrækning deltager i opgaver som f.eks. rengøring, madlavning, vedligeholdelse og produktion af varer og tjenester til brug for kriminalforsorgens institutioner. Hvis disse opgaver blev udliciteret, skulle der således findes anden beskæftigelse til de indsatte for at leve op til beskæftigelsespligten.

Kriminalforsorgen er allerede i dag opmærksom på at samar-

bejde med private aktører og udlicitere opgaver. På behandlingsområdet samarbejder kriminalforsorgen allerede i dag i vid udstrækning med private aktører, og jeg synes i den sammenhæng, at det også kunne være interessant at se nærmere på at anvende private aktører i forbindelse med undervisning og beskæftigelse af de indsatte.

4. Regeringen har også overvejet mulighederne for offentligt-privat partnerskab på kriminalforsorgens område i forbindelse med det planlagte byggeri af et nyt fængsel på Falster, som forventes at stå færdigt med udgangen af 2015.

I regeringens *Handlingsplan for Offentlig-Private Partnerskaber (OPP)* fra januar 2004 blev det nye statsfængsel i Østdanmark udvalgt som et af tre statslige pilotprojekter med henblik på at undersøge, om det ville være hensigtsmæssigt at organisere det som et OPP-projekt.

Der blev på den baggrund i 2005 gennemført en analyse af, om det var relevant at opføre fængslet som OPP frem for som et traditionelt organiseret statsbyggeri.

Forud for OPP-vurderingen blev der truffet en principiel beslutning om, at egentlige fængselsfunktioner som myndighedsudøvelsen i forbindelse med forvaltning af fængselsstraf og den overordnede sikkerhed fortsat skulle varetages som en offentlig opgave, ligesom aktiveringen af de indsatte heller ikke skulle gøres til genstand for OPP-vurderingen.

Analysen, som blev udført af et eksternt konsulentfirma, viste dengang, at det ville være dyrere at udføre og drive det nye Statsfængsel i Østdanmark som et OPP end i en traditionel offentlig udførelse.

5. Der sker imidlertid hele tiden en udvikling – også på kriminalforsorgens område og i forhold til de opgaver, som kriminalforsorgen skal løse. Derfor er det også relevant løbende at overveje muligheden for at indgå offentligt-privat samarbejde med dele af kriminalforsorgens institutioner.

Som nævnt synes jeg, at det er værd at overveje om eksempelvis driftsmæssige opgaver eller opgaver med beskæftigelse og undervisning af de indsatte mere hensigtsmæssigt kan løses af private.